

BAJAI

FRISS ÚJSÁG

Megjelenik minden napp.
Kiadó: Rothszend Zsigmond
Feladó szerkesztő:
FODOR KÁROLY
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Baján Gránátos-utczán.

Egyes száma ára 2 fillér.
Hátrahagyható vagy postán küldve.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
1 hóra 1.20 (60 kr.)
Nyomatott
a Bajai Friss Újság szerkesztésénél
nyomdájában.

Megszüntetik az intendási állást. Mennyiért szavaztak Margittán?

A kórház építése.

Mint lápjunk egyik legutóbbi számban jeleztük a kórházépítő bizottság a napokban egy határozott hogy a kórház építését illetőleg minden első helyen Schleichert Anstalt Baján, második helyen Weit és Betzard budapesti és harmadik helyen Hoek és Paulasz Erka szintén budapesti építész cégeknek.

A három ajánlatot mi nem fogadjuk elvárni. Nem tesszük már azért sem, mert a három ajánlat összehasonlításánál már túl vagyunk.

Az ajánlatok mellett vagy ellen dönteni most már a legközelebbi közgyűlés teendője lesz. Tehát, mivel ezeknek a döntése elé vagyni nem akarunk, már azért sem beszélünk az egyes ajánlatokról. Léve nekünk nagyon mindegy, hogy ki mit személy ki kapja meg az építkezésben és kizárólag arra helyeznénk súlyt, hogy milyen cégre bíratik éppen viszonyainkhoz mérten meg lehet-e nem nagy arányú építkezés kivívása.

A közgyűlés, illetve a törvényhatósági bizottság tagjaihoz fordulunk ezúttal és kerjük, hogy döntése előtt jól fontolják meg lépésüket, hogy szavazataikat kire, melyik cégre adják. Mindenekelőtt arra kell tekintettel lenniük, vajjon az illető cég, amely az építést megvállalja, elegendő biztosítékot nyújt-e arra nézve, hogy a kivármalmak meg is felel, illetve az építéssel szoridán, jó anyagból építi és azazai helyzete olyan-e, hogy semmi vádasky vagy kellemetlenség nem jön közbe.

Szükségesnek véljük továbbá, hogy a közgyűlés tekintettel legyen mindig a bajai munkásokra és iparosokra. Orvosi összeget adnak ki építkezésre, — nagyon kivármalmosnak vélik, hogy Baja város iparosai jöjjenek első sorban tekintetbe. Kötelessége a városi képviselő testületnek a szerződés megkötésekor erre tekintettel lennie. Kötölezzék a vállalkozók, hogy az egyes munkák kiadásánál tekintettel legyen a bajai kisiparosokra.

Csak olyan munkákat vehessenek át, amely iparág Baján egyáltalán nincsen képviselve. Ezt iparosaink legülőbb is követelhetik azon városiok, a melynek közterveit hehez erjúkhoz mérten hozzájárulnak.

Még arra is kell tekintettel lenniük, hogy iparosaink, az árakat illetőleg ne legyenek teljesen kiszolgáltatva. Nem ritkán halljuk iparosainktól ugyanis azon panaszot: — hogy a vállalkozók az egyes munkák kiadásánál az árakat annyira leszorítják, hogy azt csak veszteséggel bírják megvalósítani. Jelen tehát az a kérésünk,

hogy ha már valami sokat nem is keresnek az egyes munkáknál, legalább ne veszítsenek azokon.

A föld, kömives, ehelyezed az egyéb munkáknál pedig ki kell kötnünk, hogy a vállalkozó ne bizzon védekről napszamos munkásokat, hanem kizárólag bajaiaknak adjon kenyérkeresetet.

A szerződés megkötésénél azt se hagyjuk figyelmen kívül, hisz így is oly ritkán jut a szegény bajai napszamos kenyérkeresetbe.

Hírek

— Új fogház. A járásbíró-

ság új fogházát most már föltétlenül jól lesz építve. Az építkezésre vonatkozó zárt ajánlati tárgyalás a hó hó 28-án lesz a királyi járásbírószágnál megtartva. Az új fogházat a régi helyébe fogják építeni: A régi rozoga épülettel régi emleket fog elűzni a föld szegényei. Alig van városunkban — különösen a fölvegen — ember akit gyermek korában azzal a régi rozogant istálló forma épülettel ne ismergettek volna. Azonkívül sok emberlajó emléket fűzi ehhez az épülethez, igen sokan — Bajáról és a környékről — voltak ennek a komor földszintes háznak hosszabb rövidlebb idős lakói. Az épület helyeslegi meglehetősen egyszerűségű és annak leromolása ugyanezen sikerülhetetlen volt. Most már majd a tisztelt bár urak modern épületben fognak az általuk kikötött büntények fölött elmélkedni.

A párbaj ellen.

Már magunk is meg sokat írunk erről a tárgyról, de egyáltalán — ha nem is vándulunk magunk holmi reformatori hatalmait és képességeit, ennek a sok irkálónak megvan a maga szerény követelménye, a világ — osztálykülönbség nélkül — kezd mozogni a párbaj ellen.

Nem mi csináltuk azt — boldog dolog lenne ezt képzelnit, — hanem valamennyien együttvéve, az egész sajta, amely fardhatatlan buzgalommal, hosszu kitartással, meg az unalmasság vadját is magára véve, bevigított a közepkor sötét határyatekába és megmutatta az embereknek: eltiltendő dolog mindenféleképpen a párbaj.

Eltiltendő vallási szempontból, mert életét venni, embertársnak élete ellen lönni, istennek nem tetsző dolog, eltiltendő társadalmi szempontból, mert azzal, ha azt, ki engem tolvajnak, világalonak, gazembernek mondott levőben, levettem, vagy csak melléje török, — egy levettem kárpólok a bírón,

legfőjebb azt bizonyítottam, hogy ügyes vagy ügyetlen lévő avagy vivo vagyok és nem bizonyítottam be, hogy az az ember, a ki becsületetlenségem gazolt, hazudott.

Aki sért, az bizonyítottan, vagy ha nem tud, meg kell belyegeznit török időkről, mert aki embertársra becsületetlenségem gazolt, éppen olyan gazember mint az, aki élete ellen török időkről, mert a becsület az élettel is több érteke.

És itt van az a pont, amely a mai rendben a párbajmániának, ha jogszerű nem is teszi, de meztöregere szolgál.

Mert a büntető törvény nem egy büntető a becsületért, rágalmazást, mint azt büntetni kellene.

Aki embertársra becsületetlenségem gazolt, megérdemli, hogy a legbizonyos büntetésnek sújtsák, olyan szigorúval, mint a melyet az kap, aki lop, rabol. A becsületlenség ezeknél nagyobb gazember.

Ha tehát a párbaj mániának elejét akarjuk venni, első sorban a büntető törvénykönyv ide vonatkozó szakaszait kell megváltoztatni, s minden embernek azzal a megügyvással szolgálni, hogy becsületelérésért nemcsak büntetés jár a sértetnek, de elégtétel a sértetlenség.

Csak azután, ha a törvény teljesen szigorúval sújta a becsületlenséget, akkor lehet a párbaj büntetlennek deklarálni és még akkor is fognak találkozni emberek, akik együgyűnek legyvernek állanak szembe, csakohy ezek kivételes és mindenkor indokolt esetek lesznek, haonok ezekhez a büntényekhez, melyeknél — pedig gyilkosság történt — az esküdzsek felmentő verdiket hoz.

Hogyan keletkezik a rituális vérévad?

— Saját tudósítások.

Budapest, dec. 13.

Tizenhét esztendővel ezelőtt, télviz idején egész Európában bevezették egy allitolagos rituális vérévadot, a mely keleti Poroszország egy kis községében Skarzbán történt. Ottan 1884. december 1-én reggel a kis zsidó imaház mögött egy gödörben Cybulla Jozsef 11 éves fiúcska — szőlőjardaroból holttestét találta meg, miután előbb hosszasan kutatták a hirtelen eltűnt gyermek után.

A bigott katolikus falu lakosai természetesen mindjárt a zsidó hitközség sakterjeit, Blumenheim Mórty igazgatóit a gyilkossággal, a kinek beteg anyja éppen akkor gyógyult fel halálos betegségből.

Es a körülmény éppen kapóra jött nekik és mindenfelé azt terjesztették, hogy Blumenheim anyjának szüksége volt egy ártatlan

keresztény gyermek vééré, a melyből naponként egy csepp az orvosnagosa koverve okvetlenül meggyógyítja.

Noha Blumenheim ellen a legközelebb bizonyított sem volt, felfedezték majd megölték, úgy hogy a hatóságok kellett vedelmébe venni a szerencsétlent, a ki az az a teljes felmentésvel végződött pör után nemokra bannában megölte magát.

De annál nagyobb volt a gyand a vizsgálókat vezető vizsgálóbíró vizsgálat a közseg Behren nevű meszarosa ellen. Ez ugyanis a legutolsó napon, a gyermek eltűnése előtt avval együtt utazott a vonatra. Egy kupéban voltak, a mit többen igazoltak.

Behrend tudta, a ki a rituális vérévadot a legjobban terjesztette és kijelentette, hogy Blumenbaum követte a gyilkosságot.

Ez a minden aap nélkül valónak bizonyított gyauuustítás meggyanabbá tette őt megint a helyesség előtt, bár a közseg lakosai sehogysem akartak binni büntetésében és ártatlanságáért tőbe mentek volna.

Behrend ellen szintén megindítottak a vizsgálókat. Az esküdtek azonban felmentették, mert az említett két körülmény által nem tartották válosonak, hogy a meszaros lett volna a gyilkos; küömben nem tudák elkepzelni, hogy mi okból gyilkolta volna meg az ártatlan gyermeket.

Behrend a tárgyalás felolvasása után összeszedte a törőfáját és átvitorlázott Amerikába, a hol csakhamar virágzó üzlete lett.

A közsegben, a hol ártatlannal meghurcoltak, nem akar maradni. A gyilkosság örökre homályban maradt volna, ha most 17 év után a zsidó magam nem adott volna felvilágosítást róla.

A gyilkos pedig — mint a vizsgálóbíró jól sejtette — csakugyan Behrend volt.

WAGENBLATT FERENCZ

Festik kerekcsédesben.
Központ szálloda előtt.

Ház eladás.

Baja, Újvilág-utczán 26. szám alatt Demé-
berg falu ház szobaközlővel aonnal eladó.
Tudósított lehet:
RIPP IDVÁK JÓZSEF házában
BUDAPESTI UTCA 10. sz. alatt.

